

Παπανικολάου

Αθήναις τῆς 24/9/1937

Κύριον κ. Παναγιωτὸν Χρῆστον Παναγιωτοῦ Παπανικολάου
Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν Θεσσαλονίκης

ἐβλάτε κ. Παπανικολάου

Κ α τ ρ ε

Πέρασαν (17) εὐλόγηρα χρόνια, ἀφ' ἧς ἀνέλαβον ὑπερθεσίαν,
ὡς ἐκόντες τῆς ἐμπειρομένης εἰς τὸν θαυμάσιον καθ' ἕλα πορὸν
τῆς Καλλιδικῆς καὶ (10) ἔφ' ἧς μετατέθηεν εἰς ἕλλον πορὸν,
κλήν δὲν ἤμπορῶν νά ληρονησῶ τοὺς εὐγενεῖς, ἐρ-
γατικόν καὶ φιλησυχούς κατοίκους τοῦ ποροῦ αὐτοῦ,
καθὼς καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Καλλιδικὴ ἀποτελεῖ ἕνα, ἀπὸ τὰ
ὄφρα ὅτε τῆρα τῆς ἀγαπημένης μας Ἑλλάδος, ἡ
ὁποία διήλθεν, ἀπ' ἕλα, τὰ στάδια τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως αὐ-
τῆς, διατηρήσασα πάντοτε ἀλώβητον καὶ ἀκραιφνῆς
τὸ ἔθνευ κὸν γρόνημα ....

Δὲν ἤμπορῶν νά ληρονησῶ τὸν θαυμάσιον αὐτὸν τόπον, ὁ ὁποῖος
ἔχει κλουτισθῆ ἐκ φύσεως πρὸς κολλὰ καὶ ποιμίλια μεταλλεῖα καὶ
κολλὰς ἕλλας μικροτέρας παραλιανὸς κεδιάδας καὶ εὐφύρους
κοιλιάδας ..

Δὲν ἤμπορῶν νά τὸν ληρονησῶ, καθ' ἣν στιγμὴν εἶναι προικισμέ-
νος πρὸς ἐξαιρετικὸν κλίμα καὶ φυσικὰς καλλονὰς, αἱ ὁποῖαι καθι-
στοῦν αὐτὸν ἀσυναγώνιστον, ἐκτὸς βεβαίως τῶν
ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν καὶ μνημείων του καὶ ἐκτὸς τῶν ἀκεί-
ρων καὶ χρησίμων μεταλλευμάτων του . Ὅλοι ἔσοι πέρασαν, ἀπὸ
τὸν πορὸν αὐτὸν, κρέκει καὶ ἀσφαλῶς θά τὸν ἀγαποῦν, διότι ὁρο-
λογουμένως ἔχει διαπορευθῆ, ἀπὸ τῆς φύσεως καὶ τοῦ χρόνου
εἰς ἕνα θαυμάσιον ἐναγκαλισμὸν τῆς κατακρασίμου ξηρᾶς πρὸς τὴν

•/•

καταγάλανον θάλασσαν . Όταν συναντώμεθα με τους τότε προση-
μένους των υπηρεσιών , ελο διά την Καλιδικήν κόν^ω ~~Ορενλόγον~~...
Εκεί (7) ολοκληρω χρόνια (1950-1957), ούτε ρίαν τωράν δέν
μέ έκόνεσε τό κεφάλι μου, ούτε ρίαν τωράν τό στομάχι μου ...
Έχει, ως γνωστόν, γλ υ κ ύ τ α τ ο ν και θ ε ρ ρ ό ν κλῆρα,
άνά τά παράλια και μεσογειακόν ηπιοῦ εἰς τό ἐσωτερικόν της
μέ κρῆνα γεωργικά , δ α σ ι κ ᾶ , δλιευτικά και κτηνοτροφι-
κά προτόντα, ζυλείαν, ρητίνην και μεταλλεύματα, ἔλαιον, μέλι, μου-
κούλια και ἄλλα .

Δέν ληροῦνῶ , ὅτι ὁ μέγας φιλόσοφος Ἀριστοτέλης τό καθή-
ρα ολοκληρω τῆς οἰκουμένης εἶναι τέκνον τοῦ θραίου και θαυ-
ραίου αὐτοῦ ποροῦ τῆς Καλιδικῆς. Δέν εἶναι δυνατόν νά ληρο-
νῆσω ποτέ τόν προσφιλή μου Πολύγυρον, μέ τό ἀβεστοσυχον και λίαν
ἀφελικρον διά τήν παιδικήν ηλικίαν νερό , τόν Βάβδον, τόν Ταξιάρ-
χην , τήν Ἀρναίαν, τό Νεοχώριον, τήν Οὐρανοκόλον, τήν Βαρβάρων ,
τήν Ἰερυσόν, τήν Ἀρρουλιανήν, τό Γοράτι, τήν Ὀλυρικήδα κ. λ. κ.
κού εἶναι θαυράσιοι τόκοι ὀγεινῆς θερινῆς διαφρονῆς .-

Μέ τόν φίλτατον Δῆμαρχον Πολυγύρου κ. Ἀθανάσιον Παραγκού-
νην τά ἀνωτέρω τά εἴχατε γράψει κατ' ἐκανάληψιν, τά εἴχατε δη-
ροσιεύσει και ἀναφέρει ἐν συνεχείᾳ εἰς τό Ἰπουργεῖον Παιδείας
και πιστεύω τώρα , ὅτι οἱ θεσσαλονικεῖς θά καταλύσουν τόν θραϊον
αὐτόν πορόν , κατὰ τοῦς θερινοῦς ρῆνας ἐκάστου ἔτους .-

Ὡς εἶναι δυνατόν νά ξεχάσω, τά νέα μουδανιά, τήν Καλλιθέαν,
τήν Χανιώτην και τήν Σκιώνην μέ τά μεγάλα και κυκνά κεύκα και
γενικῶς μέ τάς ἀπαρρίλλους εἰς θραιότητα ἀκτάς ; Ἐκεῖ εἰς τά
Ν. μουδανιά μέ ἐβοήθησαν εἰς τό ἔργον μου δύο προσδευτικοί ἄν-
θρωποι , οἱ Δ. Καλούδης και Εὐαγγ. Παπανικολάου .

Ὡς εἶναι δυνατόν νά ληρονησῶ τήν Μεταδόρῳσιν, τόν Ν. Παρραῖον
και τήν Τωρόνην μέ τά μεγάλα κεύκα, τοῦς θαυρασίους θροῦς και
τό ζηρόν κλῆρα ; Μεχνιέται ἡ Μεταδόρῳσις μέ τό θαυράσιον κλῆρα,

τὴν θρᾷαν θάλασσαν, τὰς θαυμασίαις κατασκευάσει καὶ τοὺς κατοίκους της ; Πῶς εἶναι δυνατόν νά ἀπορρηθῶ τὴν διαδρομὴν καὶ τὴν θαυμασία τοιαῦτα τοῦ Κολοσσῶντος καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ θέσει τοῦ ἁγίου Ὁρους καὶ τῶν ἄλλων κερσονήσων καὶ ἐκτελοῦν βοναδικόν φαινόμενον ;

Πῶς εἶναι δυνατόν νά ἀπορρηθῶ τὰ πέρη ἐκεῖνα τὰ δοκῶς προσείλυσαν τὴν προσοχὴν τῶν μεγάλων κόλων τῆς ἀρχαιοῦτος, ἦτοι τὴν Ὀλυμπον, τὴν Ποτίδαιαν, τὴν Πένδην, τὴν Τορόνην, τὴν Ἄκανθον καὶ τὰ Στάγειρα ;

Ἐκπρέτῃσιν εἰς κολλὰ πέρη καὶ ἐπέρασσιν κολλὰ καλὰ καὶ πρὸ ἐπιτελεῖσθαι λίαν ἐκασκοιητικὰ, πλὴν εἰς τὸ γραφεῖον σου ἔχει ἀναρτηθῆ ὁ βοναδικὸς χάρτης, ὁ χάρτης τῆς Χαλκιδικῆς, τὸν δοκοῖον σου ἔστειλε, ὅσοι, ἀπὸ 17 χρόνια τὸ λαμπρὸ καὶ ἐξαίρετο αὐτὸ καιδί, βωθητῆς τότε, ὁ κῶστος Κοντογιαννόπουλος, μαθητῆς ἦδη τῶν μαθηρατικῶν εἰς τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ ^{αὐτοῦ}, ἡ κ. Ἄννα εἰδάνη - Κοντογιαννοπούλου, πρὸ τῶν ἀρίστον ἦρος, ἐκπρέτῃσιν εἰς τῆς ἐποχῆς σου, ὅσοι μαθητῆσιν εἰς τὸ μαθηρατικὸν πολυγύρου. Διατηρῶ ἑαυτῶν ἐνδρῆσιν τῶν ἀρίστον διδακτικῶν ἀποτελεσμάτων της. Ἐτο λίαν εδουνειδῆτος καὶ ἐξαίρετος τὸ ἦρος. ὅσοι ἐνθυροθῆσαι, εἰδὶδε τότε μεγάλην σπρῶσιν εἰς τὴν ἀνατροχὴν τῶν τέκνων της, ὅσοι καὶ εἰς τὴν ἀνατροχὴν καὶ βόρρῃσιν τῶν νησίων. ὅσοι πρὸ τῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν 7 ἐτῶν ἐκεῖ, δὲν σου ἔδωκεν μαθηρατικὴν ἀπορρῆν, πρὸς παρατήρησιν. Πῶς νά ἀπορρηθῶ τοὺς ἀρίστους ἐκπρῶσιν ἡσῶρχας, κ. κ. Κουκουρίδην, Κάρην ἡσῶδην, κ. Στανυρόπουλον καὶ Δηρ. Γούλαν ;

Πῶς νά ἀπορρηθῶ τοὺς ἀρίστους πολιτικοὺς τοῦ τόκου. τοὺς κ. κ. Β. Βασιλειῶν, Ἰωάννην Λαμπρόπουλον, Στέφανον Κότσιανον, Ἀρσίραχον Σαραφῶν, Γ. Κόνσταν, Κρ. Βασρατζίδην, Ἄσανδῶν

./.

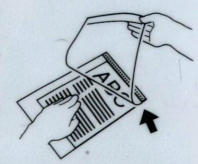
①

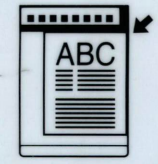
②

③

④

καταγάλανον θάλασσαν . . .
επιλακίδην καὶ πᾶνον *Μανδύσιν; Παρὰ τὴν δεξιότητα τοῦ χαρα-
κτῆρος σου, διότι εἶχον κερσασθῆ, ἀπὸ τὸν κορροστικὴν ψαυλότητα
τῶν πολιτικῶν τῆς περιφέρειας, εἰς τὴν ὁποίαν διαπρεφέσθαι εἰς
τὴν ἀρχὴν τοῦ *Εκτεθηρτικῶς σου σταδίου, περιφέρειαν γειτονι-
κὴν, κρὸς τὴν γενέτειράν σου, ποῦ ἐξέστησαν ἔργα καὶ πολιτισμέ-
να. Τὸ ἔχω διατηρηκάνισαι παντοῦ . . . ἢ ἀσκήσεις των καὶ ἡ πολι-
τισμένη συναπεριτορὰ των ἀπέναντί σου, ἥσο ἄνευ προηγουμένου .
πᾶ τοὺς χαρίτη ὁ Πανάγαθος καὶ Παντοδύναμος, θεός, χρόνια χαρού-
μενα καὶ κολλᾶ . . .

Ἔως νὰ ἀπερονήσω τοὺς κρῆτους σου καὶ ἐκί γείτων συνεργάτας
σου εἰς τὰ μαθητικὰ εὐσεΐτια καὶ τὰς μαθητικὰς κατασκευάσεις,
κ. κ. Κωνστ. Ζαρκοῦνην, Δημήτρ. Γατροῦ, εἰλ. Δέλλιον καὶ πολλοὺς
ἄλλους ἀρίστους κατοίκους τοῦ πολυγύρου ;

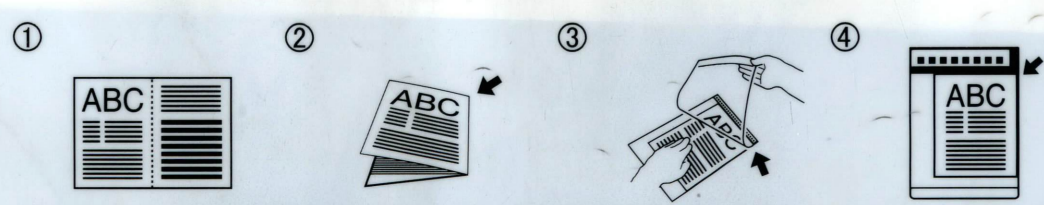
νέ ἐκεσκεῖται, πρὸ δεκά ἡμερῶν εἰς τὸ σκίτι σου ἐνταῦθα ὁ
ἀρχοντάνθρωπος τοῦ πολυγύρου καὶ ἀριστος, καθ' ὅλα, φίλος καὶ
*Ἑλληνας κ. Κωνστ. Ζαρκοῦνης καὶ ποῦ ἔλασεν χαρὰν μεγάλην . Πολι-
τισμένος καὶ ἀριστοκρατικός. *Βασιλευτόρεθα μαζί τότε κολλᾶ
σχολεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐλαειτουργοῦσαν μαθητ. εὐσεΐτια καὶ οὐδέ-
ποτε κατεδέχθη νὰ κάρη τὰ ἔξοδά του, ἀπὸ τὴν *ἐπιτροπὴν τῶν εὐσε-
σιτίων . *Ἐδαπανοῦσεν συνεχῶς, ἀπὸ τὸ ἰδιαίτερον τρεῖς τῶν σου .
Πάντοτε πρόθυμος, κἀντοτε γελαστός καὶ πάντοτε δίκαιος, εἰς
τὰς κρίσεις καὶ ἐποράσεις σου. τὸ σκίτι σου κἀντοτε ἀνοικτό,
καὶ φιλόξενο . νέ τὴν ἔσοχον οὐντροπὴν σου, τὴν κ. Εὐθυρίαν ἐκε-
δέχοντο καὶ ἐφιλοξενοῦσαν πάντα ἔξον καὶ κἀντα κερροστικόν, ἀπὸ
τὸν πολυγύρον . *Ἄς εἶναι καλὰ οἱ εὐγενεῖς καὶ φιλόξενοι αὐτοὶ
κἀτοικοὶ τοῦ πολυγύρου . *Ἐκίσης ν' ἐκεσκεῖται, πρὸ ἡμερῶν, ὁ φί-
τατος δικηγόρος καὶ πρῶτην βουλευτῆς κ. Γεώργιος Λαμπρόπουλος
πρὸ τὴν εὐγενεστάτην σύζυγόν του κ. Εὐτέλλαν .

Ἔως εἶναι δυνατόν νὰ ἀπερονήσω κανεῖς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦς,

.. / .

οἱ ὄκοι οὐδέποτε ἐκένεθσαν εἰς τὸ ἔκισθ/μόν μου ἔργον τότε
 καὶ ἦσαν δυνατοὶ καὶ καὶ ἰσχυροὶ καὶ οἱ ὄκοι, ἐκτός
 τῶν ἄλλων, ἦλθον κροῖ κροῖ εἰς τὸ Πρακτορεῖον τῶν αυτοκινή-
 τῶν ἢ ἕνα ξεροβόρι δυνατό νά ρῆς ἀποχαιρετήσουν τὴν ἡμέραν
 καὶ ἀναχωροῦσαν οἰκογενειακῶς, ἀπὸ τὸν Πολυγύρον, κατόπιν με-
 ταθέσασθαι μου, διὰ τὴν Θεσσαλονίκην. -- *οὐκ ἔστιν ἀποχαιρετήσας*
 Ἐρατῷ εἰς τὸ ἀρχεῖον μου τὸ γράμμα τοῦ ἀντιπροέδρου τότε τῆς
 βουλῆς καὶ Ἰγκουργοῦ τῆς Βιομηχανίας κ. Βασιλικοῦ, ὅς καὶ τὸ
 τηλεγράφημα τοῦ κ. Λαμπροπούλου, τὰ ὄκοι μου ἔστειλαν, μετὰ
 τὴν μετὰθεσί μου, ἐκ Καλλιδικῆς. Ἡ ἀρχοντιά καὶ ὁ πολιτισμός
 εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ σημεῖα τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν. --
 Ἦς νά ξεχάσω τοὺς ἰατροὺς καὶ δικηγόρους τοῦ Πολυγύρου καὶ
 ὁλοκλήρου τοῦ ποροῦ, οἱ ὄκοι μου ἐφέρθησαν πολὺ φιλικὰ καὶ
 ἔφυγα, κατ' ὄλην τὴν 7/ετη ἐκεῖ ὑπηρεσίαν μου; *οὐκ ἔστιν ἀποχαιρετήσας*
 Ὁ φίλτατος κ. Στέφανος Κότσιανος μὲ ἐκρόσεξεν καὶ ἐτίρη-
 σαν, ὅς βουλευτῆς τοῦ ποροῦ τότε καὶ ἐν συνεχείᾳ δὲν μὲ ξεχνᾷ,
 καρὰ μου γράφει καὶ μὲ ἐπισκέπτεται σὲ σίτι, ὅταν ἔρχεται
 ἐνταῦθα, δι' ὑποθέσεις του. Δὲν εἶναι καὶ αὐτὸ ἕνα, ἀπὸ τὰ
 πολλὰ δείγματα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀρχοντίας τῶν κατοίκων
 τοῦ ὀραίου αὐτοῦ ποροῦ; Εἶχα λοιπὸν ἄδικον ἐγὼ, καὶ ἀκέρλεγα
 ἐξ ὁλοκλήρου, εἰς τὸ καλὸν τῶν μαθητῶν καὶ τῶν κατοίκων τοῦ
 ποροῦ καὶ εἰς κλουτισμόν μου καὶ καλοπέρασίν μου ἐκεῖ;
 τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ τὸν φίλτατον κ. Μάνον Μανασσοῦν.
 εἶναι ποτὲ δυνατόν νά ξεχάσωμεν ἐγὼ καὶ ἡ σύζυγός μου, τὴν
 κλουσίαν φιλοξενίαν ἐπὶ σειράν ἐτῶν, ἐκάνω εἰς τὴν Ἀρναίαν
 καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐκδοτοτε πανήγυριν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς
 μὲ συγκινοῦν τὰ γράμματά του, ἐπὶ χρόνια ὁλοκλήρη τῶρα καὶ
 γελάει, ἀπὸ μεγάλην χαρὰν ὁλοκλήρη τὸ σίτι μου, ὅταν μὲ ἐπι-
 σκέπτεται ἐνταῦθα... φιλόξενοι καὶ περιποιητικοὶ ἄκοντες οἱ

./.\

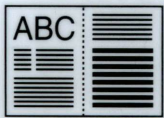

Δέκαί κάτοικοι τῆς Ἀρναίας, τοῦ Προχωρίου, τῆς Βαρβάρου, τῆς
 Ἰερισσοῦ κ. λ. κ. ἵσταντο ὑποτάξασθαι ὑπὸ τῆς ἐπι-
 -στάσεως τῆς ἐπιλοξενίας τῶν Ἁγίων Πατέρων τῶν Ἱερῶν Μονῶν
 τοῦ Ἁγίου Ὄρους εἶναι ἄνομαστή. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες πρέπει
 - νὰ πᾶνε νὰ προσκυνήσουν ἐκεῖ. Ἐπισημασθέντες ὑπὸ
 Ὁ δικηγόρος ^{εὐσεβῆ} Πάλτατος κ. Γεώργιος Πυλωνᾶς προσήλασεν, δις καὶ
 κατέθεσεν ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ ἐξετέρασθη μὲ κολακευτικά λόγια, διὰ
 τὴν ἐν γένει συρρεπιφορὰν μου καὶ τὴν ὑπερσειακὴν μου σταδιο-
 -δρομίαν ἐν Χαλκιδικῆ. Ὁτ, μολδοποροφικῶν κ. ὅτοι ἀπετάραξαν
 εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ ξεχασθοῦν αὐτά; Ἐ, ὅτοι νὰ πᾶν νῆ
 Βεχνιοῦνται, οἱ 1) Θεόδωρος Βάλτας Βενοδόχος Πολυγύρου, Ν. Σο-
 -φονίου, Γαβρ. Γαρθύλλου, Ἰωαννῆς Πακαθωρῆς, Ἐμμ. Λαγός, Πανα-
 -γιώτης Στάρος Γυρνασιάρχης, Παναγ. Παναδόπουλος Διευθυντῆς
 Νομαρχίας, Δημήτριος Ἰατροῦ καὶ Ἕλλησι, οἱ ὅποιοι ἔνοιξαν τὴν
 καρδίαν τους καὶ μὲ ἰδικὰ των ἐξοδα ἤλαθον εἰς Θεσσαλονίκην καὶ
 κατέθεσαν ὑπὲρ ἐμοῦ, ὅταν ἐγὼ εἶχον ρητύσει τοὺς συνοφάντας τοῦ
 ἔργου μου, Πρόεδρον καὶ Ἀντιπρόεδρον τῆς Διδασκαλικῆς Ἐποσκο-
 -δίας; κανεῖς των δὲν εἶπεν ὄχι. Ὅλοι των ἤρτησαν τὰς ἐργασίας
 των καὶ ἔτρεξαν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ὅταν ἐγὼ δὲν ἤρην πλέον
 ἀπὸ ἀλλήλους τῆς Χαλκιδικῆς. Ὁτ, ὅτοι ὅτοι ὅτοι ὅτοι
 Δὲν εἶναι καὶ αὐτὸ ἕνα ἀπὸ τὰ πολλά δείγματα τῶν θραυσίων
 αὐτῶν κατοίκων τοῦ ποροῦ; καὶ ὁ εὐγενέστατος κρῆν Βουλευτῆς
 καὶ Δικηγόρος κ. Ἀθανάσιος εὐλιπκίδης, ὡς ἔνορκος τότε, ἐν Θεσ-
 -σαλονίῃ ῥ' ἐτίρησεν ἀρετὰ. Καὶ ἐν συνεχείᾳ ὡς σχολικός ἔγο-
 -ρος καὶ ὡς βουλευτῆς μου συρρεπιφέρθη ἄφογα καὶ πολὺ φιλικὰ
 Ὁ ἐκ Χαλκιδικῆς καταγόμενος καὶ κατοικῶν ἐν Θεσσαλονίῃ
 δικηγόρος κ. Ἀριστείδης Κατλοῦνης, ὡς εἶναι καλὰ. εἶλος
 -πραγματικός. Οὐδέποτε μου ἐγῆτησεν δικηγορικὴν ἀποβρῆν. ἢ ἔ-
 -βλεπεν, ὡς συμπατριώτην μου καὶ ὡς φίλον καὶ οὐχί, ὡς ξένον, ὡς

•/•

κελάτην καὶ ὡς υπάλληλον. Ὑποίως καὶ ὁ Δημήτριος Γεροχρίστος,
 ἡ φιλοξενία καὶ ἡ ἀγαθότης ἐκέναντί μου, τοῦ Κωνστ. Γεροχρί-
 στου δὲν περιγράφεται. Ὑποίως καὶ ὁ Ἰωάννης Γεωργιάννης καὶ
 περισσότερο ἢ πάντοτε, πρόσχαρη καὶ γελαστή σύζυγός του Ἰβλευ-
 θερία ἣς ἐφέρθησαν πολύ καλά. Γενικά, ὅλος ὁ δικηγορικός, ἱε-
 ρατικός, ἐμπορικός, γεωργικός καὶ ἐκιστηρονικός κόσμος ἣς ἐδει-
 ξεῖ καλωσύνην καὶ φιλίαν, ὡς καὶ οἱ πρόεδροι καὶ γραμματεῖς τό-
 τε τῶν Κοινοτήτων τοῦ ποροῦ. -- εἶναι καὶ δυνατόν νὰ λησμονήσω τὸν Ἀσπίνηστον, Νικόλαον Γερο-
 χρίστον καὶ τὸν φίλετόν μου κ. Γεώργιον Γεωργουδάην, οἱ ὅμοιοι
 ἀδικατ' ἐπανόληψιν διὰ τῶν ἐφημερίδων τῶν ἐξύρνησαν τὸ ἔργον μου
 καὶ τὴν ἔρξιν μου ἐν Καλλιδικῇ καὶ ἐν Θεσσαλονικῇ; ὡς καὶ
 ὡς νὰ λησμονήσω τὸν εὐγενέστατον κ. Δημήτριον Συργιάννην, Δι-
 οχειριστὴν τοῦ Κ.Ρ.Β.Α., ὅστις πάντοτε ἦτο λεπτός καὶ εὐγενής δι-
 κὴ ἐκέναντί μου καὶ ἐκέναντι τῆς συζύγου μου; Ὑποίως ἀξέταστη
 τοῦ θάμου ρεῖνῃ ἡ συμπεριφορὰ καὶ ἡ καλωσύνη τῆς οἰκογενείας τοῦ
 Χρήστου Γαβρίλη. Πάρα πολύ ἐλυπηθῆκατε, ποὺ ἐχάσατε ἀγαπητέ-
 ρα ἄνθρωπος πρόσωπα καὶ πολύ στενοὺς συνεργάτας, ὅπως εἶναι ὁ Νικό-
 ὀλαος Γεροχρίστος, ὁ Ἀθανάσιος Σαραῖος, ὁ Κωνστ. Ἰατροῦ, ὁ
 Ἄγγελος Κάργας, ὁ Κρ. Χρηστίδης, ὁ Κωνστ. Λαγός, ὁ Δημήτριος
 Καρκαρτιχός, ὁ Ἀνέστης Παπαγεωργίου, ὁ Ἐτέλιος Πετρίτσος, ὁ Ἰ-
 ωάννης Ἀνδρουτσόπουλος, ὁ Παναγιώτης Κάντζος, ὁ Ἰωάννης Παπαγε-
 ωργίου καὶ ἄλλοι. Αἰωνία τῶν ἡνρηθητῶν ἐκείνων τοῦ Παναγιώτου
 ὡς νὰ λησμονήσω ἀγαπητέ μου τοὺς ἀρίστους συνεργάτας μου
 εὐδαιμονιστοὺς, ἴτοι τοὺς Βασίλειον Παπαβασιλείου, Βύδος Βασι-
 λειοῦ, Βέτρον Σάλιαρην, Β. Παπανικολάου, Ἀθαν. Δανιηλίδην, Ἰ-
 ωάννην Βενότ. Παπαρῶν, Βασίλειον Παπαγεωργίου, Ζαφείρην Παπανικολάου,
 Παύλιαν Βασιλῆ, Γεώργ. Οἰκονοράκη, Ἀθρην Καβανοπούλου, Α. Δημό-
 κουλόν, Β. Δελήκαστην, Δ. Διαβάτην, Α. Σινάκον, Β. Πακαστεργιό-
 τος καὶ ἄλλοι. /.

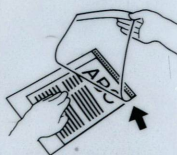
①

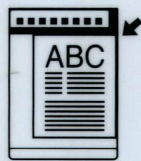
②

③

④

...πουλον, *Ελλην Βλάχου, Δ. Πακνικολάου, *Αντ. Στογιάννη,
 *Άγγα Μαυρουδή, Δημήτριον Πακσαρσιανόν, Δηρ. *Άγγίδη, *Α-
 ναστάσιον Γκιουζέκαν, Γεράσιμον *Βαλιόκουλον, *Ανδρέαν Βδαγγε-
 υλίδη, *Κωνστ. Κουρκάτην, Δημήτριον και Κλεοπάτρον Πακαζάρια,
 *τό Ζεθγοσ Πανταζή, *Ετέλλαν Παναγή, *Αναστάσιον Λαρκρέκη, *Μελ-
 τιάδην Πακαζωάννου, και την Ζερκούνη, *Ετέλλαν Ζερκούνη, *Αξιότην
 *Αξιότην, *Μερίαν Γραβρένου, *Κ. Καρκάνην, *Κ. Βενίδην, *Μικόλ. Κα-
 τσαρούρην, Γεωργ. Μελλαν, τούς Διευθυντάς των σχολείων *Καλλι-
 κρατείας και *Νέου Μαρραρά, *Ερμανουήλ και *Αλέκον Τζούραν,
 και την *Μαγδαλήν (Μούλαν σύζυγον Χρήστου Μουχτάρη), την *Μαί-
 ορην Καραγκιοζά (Γ. Πατρο) (θεοδ. Κοσρέτη - Τσιτσιμένη) (Μουλ-
 χερίαν σύζυγον Β. Πακαργυρίου), Πολυτίρην Μουχτή, και *Α. Καδεν
 *Καλογεράν, *Αναστ. Πατητάρου, θεοδ. Δικυρόκουλον, *Γωακείρ Πακα-
 ζωάν, Γ. Πακζωάν και τώσους άλλους, οί σκοφοι επί της εποχης
 που είργάσθησαν με όλας τας δυνάμεις και απέδωσαν θανράσια
 σοεις τό όλον έργον των; *Ο Βασίλειος Πακαβασιλείου, κορυφαίος,
 από *απόψεως δικιστηρονικης, διδακτικης και από *απόψεως δράσεως.
 *Εξαιρέτος την συμπεριφοράν, λίαν ευσυνείδητος και λίαν έργα-
 τικός. *Η εργατικότης του, η κολυράθειά του και η ευσυνείδησίς
 του με συνεκίνησαν βαθύτατα. *Ητο δρόμος τότε, *δκου έραθρο-
 λογήθη, από έρέ με τόν βαθρόν *Αριστα (25). *Αδυστυχώς, *απεστρα-
 τεύθη με τόν βαθρόν του Τρηνατάρχου Α. Γάζεως, διότι οί έν Θεσ-
 σαλονίκη Προστάρνοι του δεν άναγνώρισαν την *αξίαν του και *ε-
 σονεκα τούτου *απογοητεύθη και παρητήθη. *Ερβια, κριβρα, κριβρα !
 *Ο δειρνηστος *Ιωάννης Πακαγεράκης και ο Βασίλ. Πακβασιλείου,
 ηξευραν πολλά γράμματα, ήσαν *εριστοι διδακτικως και παιδαγωγικως
 και λίαν άκαταπόνητοι. *Είργάζοντο ήμέραν και νύκτα. *Μιτός των
 άλλων ικανοτήτων των, τά καλύτερα διοικητικα και λογιστικα βι-
 βλία, τώσον έν Καλλιδικη, *υσον και έν Θεσσαλονίκη τά έτηροθσαν ο

Βασίλ. Βασιλοβασιλείου, από τὰ βραστά τῆς Χαλκιδικῆς. Ὁ δι-
 δασκαλὸς οὗτος ἦτο ἱκανὸς διὰ τὰ ἀνώτερα καὶ ἀνώτατα ἀξιώματα
 τῆς παιδείας, πλὴν ἐπινοήθη ἄρκετὰ ἵκανοῦς νὰ ἐκτελέσῃ
 περισσοῦτερον γλυκορίλητη, γελοστή πάντοτε λίαν εὐγενεστά-
 τη, ἐργατικῆ, φιλόθενος καὶ καρ' ὄλα φοιτῆ καὶ καλὴ ἦτο, ἡ χρυσὴ
 Καραρίχου. Χρυσὴ, ὕνορα καὶ κρῶρα ἵ ἦτο νὰ ξεχασθοῦν ἄγαπητέ
 ρου τοιαῦτα διαπάντια τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς κοινωνίας.
 καὶ ἐσὺ δὲν ὀστεροῦσες τῆς κ. Καραρίχου, τοῦ ἀειμνήστου Καρα-
 ρίχου καὶ τῶν ἄλλων λίαν ἱκανῶν διδασκάλων. Ἦσο πάντοτε εὐ-
 γενῆς, γλυκορίλητος, λίαν τακτικός, ἐργατικός καὶ εὐσυνείδητος
 εἰς τὸ ἕλον ἔργον σου. Ἐνθυμοῦμαι, ὅτι πρὸ τῆν ἐν γένει φιλοκο-
 νίαν σου ἐκεῖ εἰς τὸ Ἅγιον πᾶσαντα καὶ τὴν Ὀλυμπον εἶχες
 κάρει σαύματα ... ἐργάζεσο ἡμέραν καὶ νύκτα, κροκιδένου ν' ἀπο-
 δώσης καὶ νὰ εἶσαι μετὰ τῶν πρώτων εἰς τὸ ἔργον σου. Σοῦ εἶ-
 χα ὀλοδείξει τότε, νὰ μετετήσης καὶ νὰ μετεκπαιδευθῆς εἰς τὸ
 ἀνεπιστήριον, διότι διέγνωσα, ὅτι θὰ εἶχες καλὴν ἐξέλιξιν. καὶ
 πράγματι, μετὰ μεγάλης ρου χαρᾶς ἐπληροφόρησεν τὴν μετᾶσιν
 σου εἰς τὰ πρότυπα τῆς παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας --

Σέ συχαίρω, διότι καρ' ὄλας τὰς οἰκογενειακάς σου ὑποχρεώ-
 σεις διαρκῶς φροντίζεις διὰ τὴν ἐπιμόρφωσιν σου. Ἡ ἐγγραφή
 σου καὶ ἡ μετεκπαιδευσίς σου εἰς τὴν εἰλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ
 μαθητοῦ τῆς Freiburg τῆς Δυτικῆς Γερμανίας, πρὸ συνε-

κίνησεν ...

ἰκίσησέ με συχαίρω, διὰ τὴν ψυχολογικὴν καὶ παιδαγωγικὴν
 σου μελέτην: "τὰ παιδικὰ λάθη, τὰ παιδικὰ σφάλματα καὶ τὸ
 παιδικὸ ψέμα."

(109-110)

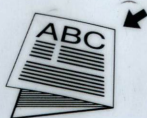
Ἡ μελέτη σου θὰ γανῆ χρήσιμη εἰς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς καὶ εἰς
 τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν. Ἐκεῖνο ὅμως κοῦ ἔχει μεγάλην ση-
 μασίαν εἶναι τὸ γεγονότος, ὅτι εἶσαι ἀνήσυχος, γύρω ἀπὸ τὸ λει-
 τοῦργιόν σου. Δὲν εἶσαι ἄνθρωπος τοῦ κατενεῖου, τοῦ ὀλοκαλείου.

./.

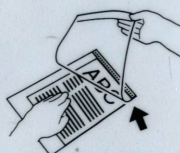
①

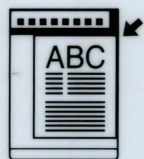
②

③

④

τῆς ταβέρνας καὶ τῆς κρέμας. εἶσαι διδάσκαλος, ὁ σκοπὸς ἀγα-
 πικῆς τὸ καιδί καὶ τὸ σχολεῖο, ἀγαπᾷ τὴν ἐργασίαν, ἀγαπᾷ τὴν
 οἰκογένειάν σου καὶ τὴν Ἑλλάδα πρὸς γενικῶς --
 ἀποναγὰς ἀπὸ τούτων διδασκάλους ἀγαποῦσα ἐγὼ καὶ αὐτοὺς ἀγαπᾷ.
 Ὁ τοῦ διδασκάλου δηλαδὴ, οἱ σκοποὶ ἀγαποῦν τὸ σχολεῖον καὶ τὸ
 καιδί καὶ οἱ σκοποὶ εἶναι ἀνήσυχτοι, γύρω ἀπὸ τὸ λειτούργησά
 των καὶ γύρω ἀπὸ τὸ ὅλον ἔργον των. τοὺς διδασκάλους, οἱ σκο-
 ποὶ σέβονται τοὺς μεγαλύτερους των καὶ τοὺς προσημαμένους των
 καὶ οἱ ὅποιοι φροντίζουν διὰ τὸ καλὸν τῆς Ἑλλάδος πρὸς καὶ
 τῆς κοινότητος γενικῶς. --
 Εὐχαριστῶ καὶ πάλιν καὶ σοὶ εὐχομαι καλὴν ἐπιτυχίαν
 εἰς τὸ ὅλον ἔργον σου καὶ ταχεῖαν ἔξοδον εἰς τὰ ἀνώτερα καὶ
 ἀνώτατα ἀξιώματα τῆς καιδείας. Ἐν συμπεράσματι, δὲν λησυνῶ
 τὴν Χαλκιδικὴν καὶ ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς --
 καὶ χαριετισμοὺς εἰς τὴν σύζυγόν σου καὶ ἀπὸ τοῦ δὲ πρὸς καὶ
 τοὺς ἑταίρους σου καὶ τὰ παιδιά σου. Ἐπίσης, πολλοὺς χαριετισμοὺς εἰς
 ὅλους τοὺς γνωστούς συναδέλφους καὶ κατοίκους --

Με πολλὴν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν

Γ. Αγγελοῦ
 Ἐπίκουρος, Ἐπιθῆκη Σκοπ.
 Ἐπιθῆκη Σκοπ. Λεωφόρος
 Ἀριθμὸς 43
 (Π. 701)
 (645-445)